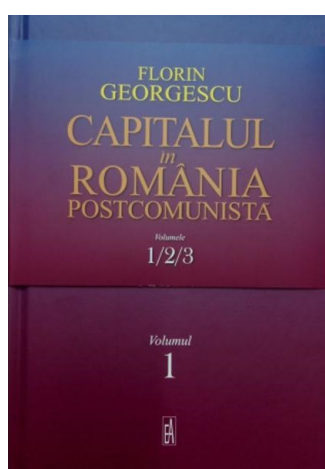

Recenzie de carte

CAPITALUL ÎN ROMÂNIA POSTCOMUNISTĂ**Florin GEORGESCU****Prof.univ.dr. Dan CONSTANTINESCU***Institutul de Studii Financiare
Universitatea Ecologică din București***UN TRATAT ECONOMIC CU ASPECT DE TRILOGIE**

Fiind un obișnuit al gesturilor spectaculoase - e drept, mult mai sporadice de când a îmbrăcat haina de prim-viceguvernator al băncii centrale - profesorul Florin Georgescu nu se dezmente nici de această dată, ultima apariție editorială a domniei sale¹ având dimensiunile unui roman-fluviu.

Deși aria cercetării este precis delimitată încă din titlul lucrării, ea referindu-se la evoluția și caracteristicile capitalului din țara noastră în ultimii treizeci de ani, analizele efectuate au, cel puțin în câteva privințe, reverberații mult mai ample, autorul realizând o adevărată

frescă a formării capitalului în economia de piață a spațiului est-european în perioada postcomunistă.

De altfel, principalele puncte-forțe ale acestei lucrări sunt tocmai analiza riguroasă a principalelor aspecte ce țin de formarea și dezvoltarea capitalului românesc postdecembrist și materialul ilustrativ extrem de bogat, tabelele și graficele realizate fiind bazate pe serii statistice detaliate și de mari dimensiuni. Nu putem omite, desigur, nici valențele descriptive ale cărții, care creionează specificul unei perioade pline de provocări economice și sociale, precum privatizarea și proliferarea investițiilor străine, sau integrarea euro-atlantică a României, dar nici opririle frecvente asupra politicilor macroeconomice, inclusiv cele de natură prospectivă.

Nu putem vorbi despre un demers polemic, nici măcar cu lucrarea apărută cu trei ani în urma a deja celebrului Thomas Piketty¹, cu care - de altfel - autorul pare să aibă o

¹ Thomas Piketty, *Capitalul în secolul XXI*, Editura Litera, București, 2015

relație de reciprocă prețuire, dar discursul științific are un vădit caracter programatic. Vorbim, în ultimă instanță, despre opiniile unui economist ale cărui simpatii social-democrate sunt mai mult decât evidente, chiar dacă am face abstracție de implicarea sa politică anterioară.

Într-un asemenea context, sunt de înțeles aprecierile critice – unele chiar acide – referitoare la modul în care s-a realizat transferul de proprietate, de la stat la privat, care a condus la formarea capitalului autohton și a oferit largi spații de desfășurare capitalului străin. Astfel, diferitele etape și forme de manifestare ale procesului de privatizare sunt privite din perspectiva erodării capitalului creat în perioada economiei planificate de tip socialist și a transferurilor frauduloase în patrimoniul individual. Nu avem de-a face însă cu un partizanat politic, câtă vreme autorul recunoaște cu obiectivitate că fenomenele în cauză transced perioadele guvernărilor de dreapta (altminteri destul de reduse), manifestându-se pe durata întregii tranziții, majoritar supusă guvernărilor de (centru-)stânga.

În aceeași logică se înscrie și ideea că, indiferent de originea capitalului, firmele românești sunt supuse în mod deliberat unui proces de subcapitalizare, ca premisă a unei fiscalizări mai favorabile și a simplificării procedurilor de insolvență și faliment. La fel și analizele privind raportul capital-muncă, pe care autorul îl consideră a fi în mod evident în defavoarea angajaților.

Nu pot fi trecute cu vederea considerațiile vizând profundele disfuncționalități cu care se confruntă capitalul de pe piața românească, precum aportul nesemnificativ la obținerea valorii adăugate brute a firmelor cu capitaluri proprii negative (ponderea lor numerică fiind semnificativă), procesul de dezinvestire sesizat în cazul companiilor străine (sugestia exportului de profit fiind destul de transparentă), utilizarea scăzută a fondurilor europene în raport cu nevoile economiei românești și rezultatele modeste ale efortului de susținere a capitalului străin (inclusiv prin intermediul facilităților fiscale) asupra bunăstării majorității populației.

Preocupat la modul cel mai serios de realitățile românești, autorul riscă și unele opinii care se pot dovedi a fi cel puțin discutabile din perspectiva integrării europene a țării noastre, așa cum sunt cele privind întărirea rolului statului într-o Uniune la rândul ei preocupată de întărirea reglementărilor comune, sau considerațiile referitoare la efectele nocive ale capitalului privat. Rolul paternal al statului ar fi, de asemenea, dificil de operaționalizat în contextul recunoașterii accentuării procesului de globalizare și apelului la reglementările unor instituții internaționale de genul FMI, Banca Mondială sau Organizația Mondială a Comerțului.

Alte propuneri și sugestii, formulate mai ales spre finalul cărții, vizează o anumită „îmblânzire” a capitalismului, în sensul sporirii echității economice și au în vedere măsuri de îmbunătățire a colectării fiscale, pe fondul unui proces de reindustrializare a țării, în paralel cu creșterea remunerării muncii și aplicarea impozitului progresiv.

În ceea ce privește stilul, autorul scrie la fel cum se exprimă verbal. Adică amplu, nestăvilnit uneori, cu accente didactice, sau alteori cu un sarcasm bine temperat, cu repetiții necesare sau inutile și cu tendința (e drept, niciodată mărturisită) a unei abordări cât mai exhaustive. Îndrăznind o comparație cu domeniul literaturii, deși conținutul s-ar apropia de romanul istoric, nu exprimarea molcomă a narațiunii lui Sadoveanu ar fi echivalentul, ci patosul verbului din poemele lui Adrian Păunescu.

Dincolo de străluciri și umbre, cartea profesorului Florin Georgescu rămâne o lucrare de referință în materie, un studiu important de natură să contribuie la o mai bună înțelegere privind modalitățile de formare și de manifestare a capitalului în economia de piață din țările est-europene în perioada postcomunistă. Avem de-a face cu un volum de

muncă mai mult decât semnificativ, care deschide calea unor noi cercetări și analize în domeniu.

Editura Academiei Române
2018
1019 pag.

Volumul I cuprinde următoarele capitole:

Capitalul – concept și mod de formare în România postcomunistă; 2. Capitalul – resursă financiară proprie permanentă; 3. Capitalul fix – dinamica și calitatea acestuia.

Volumul II:

Capitalul bancar în România – între factor de dezvoltare și sursă de dezechilibru; 5. Raportul dintre factorii capital și muncă – expresie a relației eficacitate-echitate; 6. Privatizarea – pârgie de capitalizare și creștere a competitivității sau sursă de vulnerabilitate a economiei românești?

Volumul III:

Fondurile în România – sursă de capital sau de finanțare a cheltuielilor curente?; 8. Globalizarea, dereglementarea și evoluția capitalului în România; 9. Dezvoltarea economico-socială și capitalul în România; 10. Concluzii.